OMRÅDEFORNYELSESPROGRAM SØVIND

Søvind Lokalråd
Horsens Kommune
August 2026

Områdefornyelsesprogrammet
er udarbejdet i samarbejde mellem:
Søvind Lokalråd & Horsens Kommune

INDHOLD

FORORD 4

INDLEDNING 5

1 VISION, BAGGRUND OG PROCES 6
Vision 7
Områdefornyelsen 8
Proces, idéer og borgermøder 10

2 SØVINDS HISTORIE 12

3 INDSATSOMRÅDER 14
Projekterne 14
A Hovedgaden - Ankomster, gaden og centrum 18
B Den grønne kile 20
C Bygningsfornyelse 22
D Borgerinitierede projekter 24
X Mejeriet 26

4 INVESTERINGSREDEGØRELSE OG BUDGET 2026-2031 30
Investeringsredegørelse 31
Budget for 2026-2031 33

5 ORGANISERING 34
Organisation 36
Rollefordeling 37
Målsætninger og succeskriterier 39
Forudsætninger og supplementer 40
Afgørelse af miljøscreening 41

FORORD

Områdefornyelse i Søvind 2026 - 2031

Søvind Lokalråd har i sommeren 2024 ansøgt Horsens Kommune om midler til områdefornyelse. Det er ansøgningens intention og ønske at skabe mødesteder for fællesskab med afsæt i de rammer, som er i byen i dag - herunder de potentialer og fokusområder som adresseres i Helhedsplan for Søvind.

Områdefornyelsen i Søvind skal understøtte og styrke byens fællesskaber/mødesteder/rekreative forbindelser, beskytte de kulturelle og landskabelige bevaringsværdier, fremme omdannelse og restaurering/renovering af bygningsmassen. Samtidig skal der skabes gode rammer der kan tiltrække nye borgere, virksomheder og understøtte det eksisterende butiks- og erhvervsliv.

Lokalrådet har sammen med input fra lokalsamfundet, bidraget til dette program. De samlede input skal danne grundlaget for samarbejdet omkring et områdefornyelsesløft i Søvind.

I Søvind er de gode til at tage ejerskab på deres by og fuktioner. Borgerne har lysten til at skabe de bedste rammer for møder på tværs, samt dele kreative ideer til hvordan det kan gøres. Byens samlede ansøgningsarbejde har fra start båret præg af stort engagement.

Områdefornyelsen vil skabe den fornødne energi og fokus på mulighederne i byen. Samtidig med igangsætning af spændende projekter, vil de kommunale projekter kunne udbygges og understøttes yderligere af fondsmidler og puljer, som byen selv iværksætter.

Forskellige billeder fra Søvind; Søvind bæk gennem byen, hovedgaden, leg og Præsteengen.

INDLEDNING

Søvind

Søvind er en velfungerende oplandsby i Horsens Kommune. Byen har en rig historie, der strækker sig tilbage til stenalderen. Området har været beboet i omkring 9000 år, hvor de tidlige bosættere udnyttede de vandrige lavninger og enge til jagt og bosættelse. Navnet "Søvind" menes at stamme fra det olddanske "SØNND", hvilket betyder "det sivomkransede sted".

Søvind har haft et stabilt indbyggertal de seneste 10 år. Befolkningssammensætningen er lidt atypisk med en lav andel af 0-14-årige og en høj andel af 55-64-årige, hvilket kan skyldes begrænset tilflytning af yngre personer. I 2026 ses en mindre stigning i antallet af børn og unge i Søvind. Flere børnefamilier er flyttet til området, og sammen med nye fødsler bidrager det til en positiv udvikling. Byen har en høj andel af parcelhuse, hvilket afspejler dens karakter som en familievenlig oplandsby. I 2025 er opført en stor andel nye rækkehuse i byen, som nu bevirker, at der er et bredere udbud af boligtyper i Søvind.

Søvind er kendt for sin naturskønne beliggenhed nær Horsens Fjord med smukke vandre- og cykelruter i den omkringliggende natur. Byen rummer Søvind Skole, Søvindhallen og forsamlingshuset Sandbjerghus, hvilket understøtter et aktivt lokalsamfund.

Søvind repræsenterer en harmonisk kombination af historisk arv, naturskønne omgivelser og et engageret lokalsamfund, hvilket gør den til en attraktiv oplandsby i Østjylland.

Helhedsplan for Søvind - 2024

Helhedsplan for Søvind blev vedtaget i 2024. Helhedsplanen giver et samlet overblik over de forskellige problemstillinger og potentialer, der er i Søvind og opland. Samtidig fungerer den som strategisk rettesnor for kommende initiativer, projekter og planlægning.
Helhedsplanen skal fremme et langsigtet og fælles helhedsperspektiv i den fremtidige planlægning. Dette skal ske med afsæt i en tæt dialog med de lokale aktører i form af borgere, foreninger, handelsliv mv.
I helhedsplanen sættes fokus på hvordan byens udvikling kan understøtte det gode liv med udgangspunkt i byens stedbundne kvaliteter, udfordringer, ressourcer, potentialer og fremtidsønsker. Områdefornyelsen understøtter dermed helhedsplanens visioner.

Arkitekturpolitik - Rum for mennesker

Arkitekturpolitikken "Rum for mennesker" skal være med til at understøtte og sikre, at der er kvalitet i vores byer, og at vi skaber rum, hvor mennesker har lyst til at leve, opholde sig og mødes. Det handler om god arkitektur, og hvordan vi skaber rammerne for, at borgere kan leve det gode hverdagsliv i vores kommune. Arkitekturpolitikken danner grundlag for arbejdet med områdefornyelsen, og skal sikrer en høj arkitektonisk kvalitet i arbejdet.

Biodiversitetsstrategi 2020

Vi skal sammen arbejde for en rigere natur i vores kommune. Med kommunens biodiversitetsstrategi sættes der fokus på biodiversitet og de gevinster der skabes i det bebyggede miljø, hvis det indtænkes. Der skal skabes flere levesteder til vilde dyr og planter, også i byerne. Områdefornyelsen arbejder med øget biodiversitet i de konkrete projekter i byens rum.

Bosætningsstrategi 2025

Bosætningsstrategien kan udgøre et væsentligt afsæt for områdefornyelsen i Søvind ved at skabe en tæt sammenhæng mellem fysiske investeringer og langsigtede demografiske og sociale ambitioner. Områdefornyelsen kan herved anvendes som et strategisk redskab, der rækker ud over forskønnelse af byrum og bygninger, men som også styrker Søvind som attraktivt bosted for både nuværende og kommende borgere.

I Søvind kan Bosætningsstrategien fungere som den overordnede ramme, der sikrer, at områdefornyelsen ikke alene bidrager til et løft af det fysiske miljø, men også understøtter byens bosætningsprofil, lokale fællesskaber og en langsigtet bæredygtig udvikling. Dermed bliver områdefornyelsen et aktivt redskab til både fastholdelse og udvikling af bosætningen i lokalområdet.

1 VISION, BAGGRUND OG PROCES

VISION

Vision

Søvind og opland er et levende lokalsamfund, hvor mennesker, natur og kulturarv bindes sammen af stærke fællesskaber. Søvinds udvikling tager afsæt i byens historie og unikke landskab. I Søvind skabes rammerne for bæredygtig byomdannelse, hvor bevaring er i fokus. I Søvind er der gode fællesskaber og rammerne om et rigt hverdagsliv for alle.

I Søvind prioriteres mødesteder, hvor børn, unge, voksne og ældre kan mødes på tværs. Her giver kultur, idræt og natur grobund for trivsel og livsglæde.

Søvind er et sted, hvor virksomheder, butikker og initiativer kan blomstre i samspil med byens foreninger og ildsjæle. Sammen udvikler vi rammerne, så byen opleves som et naturligt centrum – et "Mødested for fællesskaber" – hvor man både kan leve, arbejde og være en del af noget større.

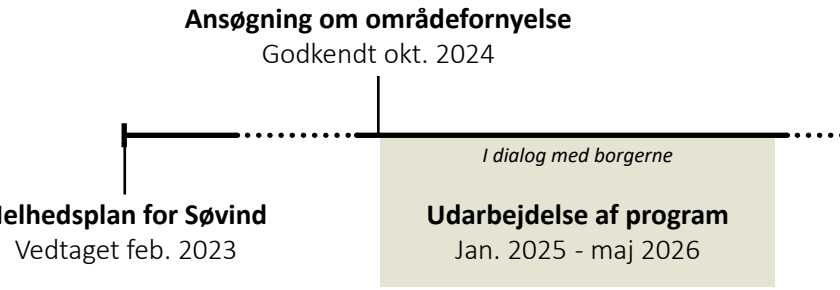
Visionen udspringer af Helhedsplan for Søvind.

OMRÅDEFORNYELSE

Baggrund for områdefornyelsen

Forligspartierne har besluttet, at Horsens Kommune i de kommende år vil understøtte udviklingen af landsbyer og lokale centerbyer via områdefornyelsesprogrammer, ligesom i Brædstrup, Horsens, Lund, Hansted/Egebjerg, Nim og Hovedgård.

Nedenfor kan ses den forventede tidsplan frem mod afslutning af områdefornyelsesprojekterne foreslået i Søvind.

Områdefornyelse
Horsens Kommune

Områdefornyelsesprogrammet er hele grundlaget for indsatsen og udgør det væsentligste arbejdsredskab for det videre arbejde og samarbejde mellem lokalråd, fællesråd, foreninger, ildsjæle, rådgivere (landskabsarkitekter) og Horsens Kommune.

Områdefornyelsesprogrammet beskriver en handlingsplan for området, og kan ses som projektets køreplan med beskrivelser af aktiviteter, tidsplaner, organisering af indsatsen og budget for de næste op til 5 års arbejde.

Projektet påbegyndes, når Byrådet har godkendt programmet og dermed endeligt har vedtaget beslutningen om områdefornyelsen.

Det er tanken, at store dele af kommunens byer i oplandet over en årrække skal indgå i områdefornyelse.

Tildeling af områdefornyelsesmidler sker med udgangspunkt i Byrådets beslutning, efter en forudgående administrativ behandling i Horsens Kommune.

PROCES, IDEER OG BORGERMØDER

Proces, ideer og borgermøder

Søvind har et stærkt fællesskab med gode lokale kræfter, som ønsker at styrke byens fælles aktiviteter og fællesskaber. Forud for ansøgning om områdefornyelse ved Oplandsudvalget i Horsens Kommune, har Søvind Lokalråd afholdt et stort borgermøde, hvor ideer og ønsker blev drøftet. Borgermødet var velbesøgt, og vidner om det engagement der er tilstede i Søvind.

Fra borgermødet blev der talt om 6 spændende delprojekter, som byen i fællesskab ønsker at arbejde for. Horsens kommune har ifm. programskrivningen undersøgt bruttolisten med ønsker, i samarbejde med en lokal arbejdsgruppe fra lokalrådet, og fundet frem til de projekter der inden for en 5 årig periode realistisk vil kunne realiseres gennem områdefornyelsen.

Områdefornyelsesprogrammet er udarbejdet i samarbejde med Søvind Lokalråd, som løbende har drevet dialogen med de øvrige lokale, således at områdefornyelsesprogrammet afspejler ønskerne i Søvind.

Områdefornyelsesprogrammets foreslåede delprojekter er udpeget med afsæt i byens områdefornyelsesansøgning. Delprojekterne er fremvist og drøftet i forbindelse med Søvind Lokalråds generalforsamling i februar 2026, suppleret af borgernes efterfølgende input via en digital portal.

Billeder fra borgerinddragelse forud for Søvind Lokalråds ansøgning om områdefornyelse, 28. maj 2024.

2 SØVINDS HISTORIE

Søvinds historie

For over 9.000 år siden, da Horsens Fjord var en stor flod, fandt mennesker et lille solrigt sted omgivet af enge og siv – en perfekt lejr, som de kaldte SØNND, "det sivomkransede sted". Her slog de hytter op og levede af jagt og fiskeri. Den første skriftlige omtale af Søvind stammer fra 1400-tallet, men området havde allerede været beboet i årtusinder.

Søvind udviklede sig ud fra flere små landsbyer langs Søvind Bæk: Toftum og Ørbæk mod vest, Søvind mod øst og Brigsted mod syd. I begyndelsen af 1800-tallet bestod området kun af enkelte gårde, men mange af de gamle veje og bebyggelsesmønstre, blandt andet langs Toftumvej og Sandbjergvej, kan stadig ses i landskabet.

I 1850'erne førte landevejen mellem Horsens og Odder til etableringen af mejeriet, og jernbanen fra 1904 gjorde landsbyen til en stationsby. Mergel (en kalkholdig jordart) fra Søvind blev transporteret til Vestjylland, og stationen blev et samlingspunkt med hotel, lægepraksis og forretninger. Da banen blev nedlagt i 1967, blev stationsbygningen bevaret, men banen og perronen forsvandt.

Fra 1960'erne voksede Søvind med nye boliger, bibliotek, idrætshal og udvidet skole. I dag præges byen af sine kvarterer langs landevejen og bækken, den smukke natur omkring og et overskueligt, tæt lokalsamfund – et sted, hvor fortid og nutid stadig kan mærkes.

Fra Toftumvej med kig mod NØ, 1952

Mejeriet, 1955

Ved kroen med kig mod kirken, 1956

Billeder er fra Søvind. Kilde: Danmark set fra luften, Det kgl. bibliotekkort.
Kort fra 1842-1899, høje målebordsblade. Kilde: SDFE.

3 INDSATSOMRÅDER

PROJEKT 1

A **HOVEDGADEN** - *Byens ansigt udadtil*

B **DEN GRØNNE KILE** - *Byens fristed*

C **BYENS HUSE** - *Nye fortællinger i det velkendte*

D **BORGERDREVNE PROJEKTER** - *Fællesskaber der gror*

PROJEKT 2

X **KULTURHUS SØVIND MEJERI**
- Et hus for idéer og initiativ
(Forundersøgelser)

PROJEKTERNE

Indsatserne i områdefornyelsesprogrammet udspringer fra Helhedsplanen for Søvind. Helhedsplanen danner bl.a. grundlaget for byens ansøgning om områdefornyelse i Søvind og indeværende programs omtalte delprojekter.

Projekterne favner små som store indgreb i byens rum, og skal alle bidrage til at skabe rammerne for forskellige fællesskabende mødesteder i byen.

Programmet peger på 4 delprojekter (Projekt 1) samt forundersøgelser til ideoplæg for et kulturhus i det gl. mejeri (Projekt 2).

Der skal udarbejdes en samlet disponering og indretning af alle indsatsområderne i Søvind med henblik på at sikre en sammenhængende områdefornyelsesindsats i hele byen.
For at sikre den overordnede sammenhæng og helhed er det nødvendigt, at der udvælges ét rådgivingsteam f.eks. en landskabstegnestue, der tegner og detailplanlægger alle projekterne indenfor områdefornyelsen.
Forundersøgelserne til projekt 2 vil ske i et selvstændigt spor, således at det ikke påvirker realiseringen af de øvrige delprojekter under Projekt 1.

Indeværende program danner grundlaget for det videre arbejde frem mod en række anlægsprojekter.

Kig mod Præsteengen.

Den grønne kile
Søvind Mejeri
Søvind Centrum
Hovedgaden
Indsatsområder
Kommunale arealer
Afgrænsning for program
0
250 m
500 m

Indenfor områdefornyelsens afgrænsning har lokalrådet og Horsens Kommune peget på to projekter, som hver indeholder en række delprojekter. Samlet set, har projekterne det til fælles, at de skal rumme Søvinds vision om at sikre *Mødesteder for fællesskaber* - og favne både formelle og uformelle fælleskaber.

Alle projekter skal være afsluttede indenfor en 5 årig periode efter vedtagelsen af indeværende områdefornyelsesprogram.

Indsatserne - kort fortalt:

***A. Hovedgaden** – Byens ansigt udad til*
Her møder man Søvind. Hovedgaden, som i dag præges af slid og gennemkørsel, skal styrkes med en bedre velkomst. Tydelige ankomster skal markerer, at man træder ind i et engageret bysamfund, hvor fællesskab er i højsæde. Hovedgaden skal mere end fører igennem, men også lokke folk til at blive eller stoppe op. Hovedgaden skal bidrage til det gode førstehåndsindtryk af byen.

***B. Den grønne kile** – Byens fristed*
Fra nord mod syd slynger sig et grønt bånd gennem Søvind. Et sted hvor man skal kunne finde ro, mødes uformelt eller samles om ugentlige aktiviteter. Den grønne kile skal være et mødested for både leg og eftertænksomhed - for løbe- og gåture eller måske endda fællesspisning. Med stier, forskelligt ophold og små oaser skal man inviteres ind i det grønne, midt i byen. Det skal være et naturligt samlingspunkt, hvor fællesskaber skal have mulighed for at gro.

***C. Byens huse** – Nye fortællinger i det velkendte*
Langs byens centrale akser (nord/syd og øst/vest), skal de eksisterende bygninger, fra de historiske bygader i Søvind, have nyt liv. Med mulighed for byfornyelsesstøtte til ejendomsejere kan bygningernes ydre gives et løft, så gaderummet igen kan afspejle det liv og den stolthed, der er i byen.

***D. Borgerdrevne projekter** – Fællesskaber der gror*
Når idéer spirer, skal de have lov til at gro. Områdefornyelsen skal skabe plads til midlertidige og borgerinitierede projekter med fokus på fællesskab.

***X. Kulturhus Søvind Mejeri** – Et hus for idéer og initiativ*
Det gamle mejeri kan blive byens hjerte, midt på hovedgaden. Her får drømme og idéer plads, båret frem af borgernes egne kræfter. Et kulturhus drevet af fællesskabets energi – et sted hvor man mødes på tværs af alder og interesse, og hvor lokale kræfter skaber liv, aktiviteter og nye fællesskaber. Mejeriet bliver et anker for engagement og fællesskab i Søvind og omegn. I områdefornyelsen vil man arbejde for forundersøgelser der kan hjælpe til at konkretisere ønskerne i projektet.

A HOVEDGADEN- ANKOMSTER, GADEN OG CENTRUM *(Projekt 1)*

Hovedgaden afspejler i dag ikke de mange kvaliteter, som gemmer sig både nord og syd for byens hovedgade. Det er målet at styrke Søvinds visuelle udtryk, gøre det interessant at stoppe op og gå på opdagelse i byen, men også sikre at byen er attraktiv at bo i og flytte til. Hovedgaden syner flere steder i dag nedslidt/sparsomt vedligeholdt, og trænger samlet set til et løft.

<u>Delprojekt A's indsatser</u>

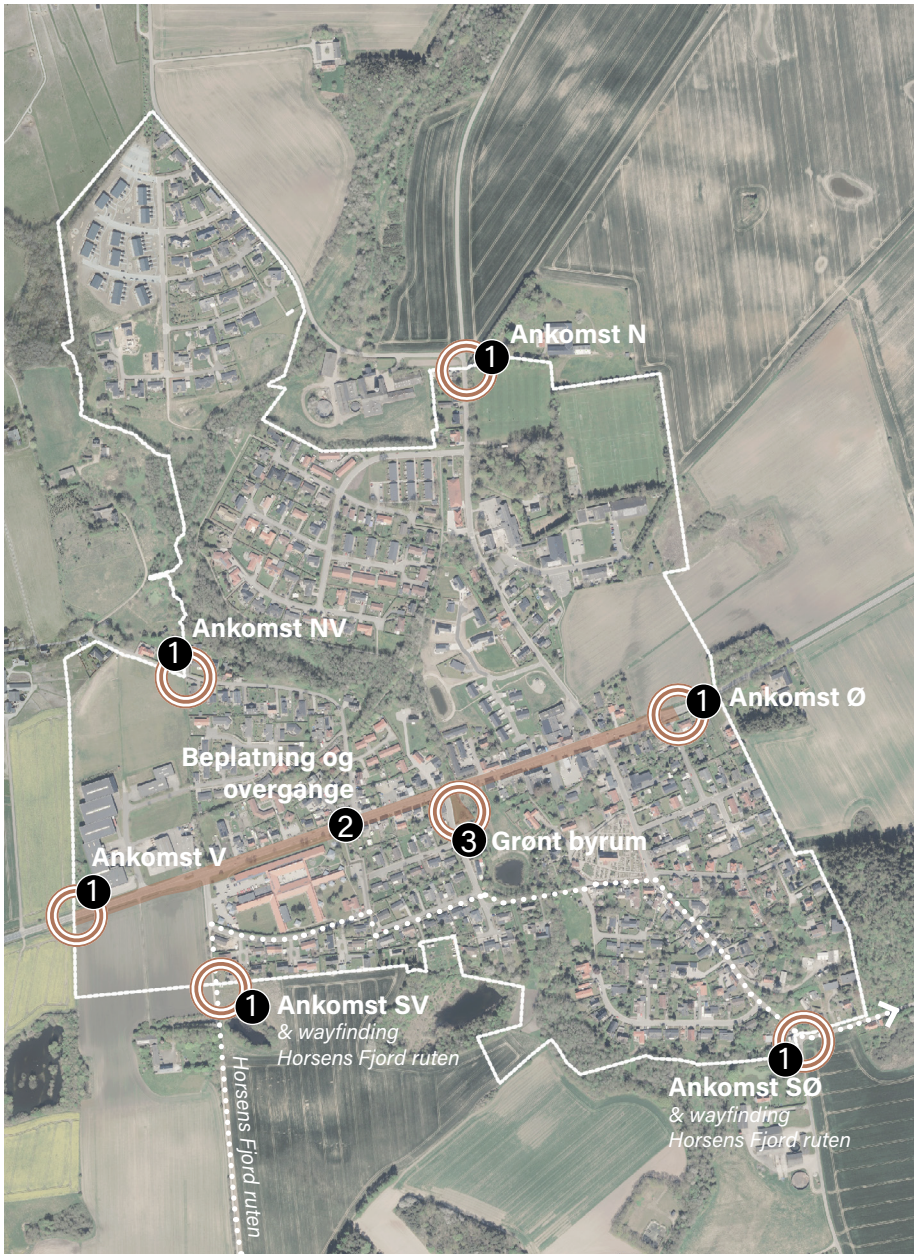
1. *Ankomsterne til byen*
   Der er mange ankomster til Søvind, to primære som i dag er præget af meget gennemkørsel. De øvrige ankomster er mere lokalkendte ankomster, men også ankomster for en række aktive trafikanter og turister, som en del af Horsens Fjord-ruten. Ankomsterne skal styrkes og målrettes de trafikanter som færdes og bruger byen. Ankomsterne skal synliggøre byens DNA og byde velkommen.
2. *Hovedgaden*
   Hovedgadens fysiske fremtoning, men også visuelle og fysiske forbindelse til omgivelserne, skal styrkes. Byen ligger midt i den smukkeste natur, med et væld af kvaliteter. Der skal arbejdes med at få naturen ind langs hovedgaden, styrke byens kantzoner og gøre turen gennem Søvind attraktiv og imødekommende. Særligt skal delprojektet bidrage med at understøtte byens centrum.
3. *Grønt byrum*
   Et mindre grønt areal flankerer hovedgaden, og ligger hen som et ubrugt areal. Arealet kunne bruges som 'bylomme'/uformelt byrum for en fast eller flere midlertidige aktiviteter (kunst, bevægelse mv.) i grønne omgivelser, der bringer aktiviteter til byens hovedgade.

<u>Følgende skal undersøges og afklares</u>

- Udpegning af kantzoner/områder som kan styrkes med beplantning indenfor de kommunale veje og arealer.
- Evt. påvirkede ledningsejere.
- Dialog med Trafik ift. vejbyggelinjer.
- Dialog med Natur ift. plantearter og placering.

Udvalgte billeder fra byens hovedgade i dag (2025).

Indsatser - delprojekt A

Billeder til inspiration

B DEN GRØNNE KILE *(Projekt 1)*

Søvind ligger naturskønt med Søvind Bæk og et karakterisktisk landskab ind igennem og omkring byen. Områdefornyelsensprogrammets indsats omkring den grønne kiler, skal bidrage til at synliggøre disse naturskønne træk, således at byens kvaliteter bringes langt mere i spil end i dag. Målet er, at byen ikke længere betragtes alene, som hovedgaden/Haldrupvej gennem byen, men også alt det omkring - de kvaliteter, som i dag er helt eller delvist gemt væk for de forbipasserende.

Søvind Bæk løber gennem Søvind på sin vej mod Horsens Fjord. Vandløbet ligger som en grøn kile gennem hele Søvind, og er på store dele af strækningen omgivet af mose og eng. Vandløbet sikrer, med sit ubrudte forløb, en grøn økologisk forbindelse gennem Søvind, hvor områdets dyreliv kan finde skjul og spredningsmuligheder. Både vandløb og de omkringliggende enge og moser er beskyttet natur. Det betyder, at vi i forbindelse med områdefornyelsen af Søvind skal tage særligt hensyn til både vandløb og de omkringliggende naturarealer. Derfor foreslåes tiltag, der foregår i naturområdernes randzoner, og som giver mulighed for, at besøgende kan opleve vandløbet og de omkringliggende grønne arealer på nært hold, uden at forringe områdernes naturkvalitet.

<u>Delprojekt B's indsatser</u>

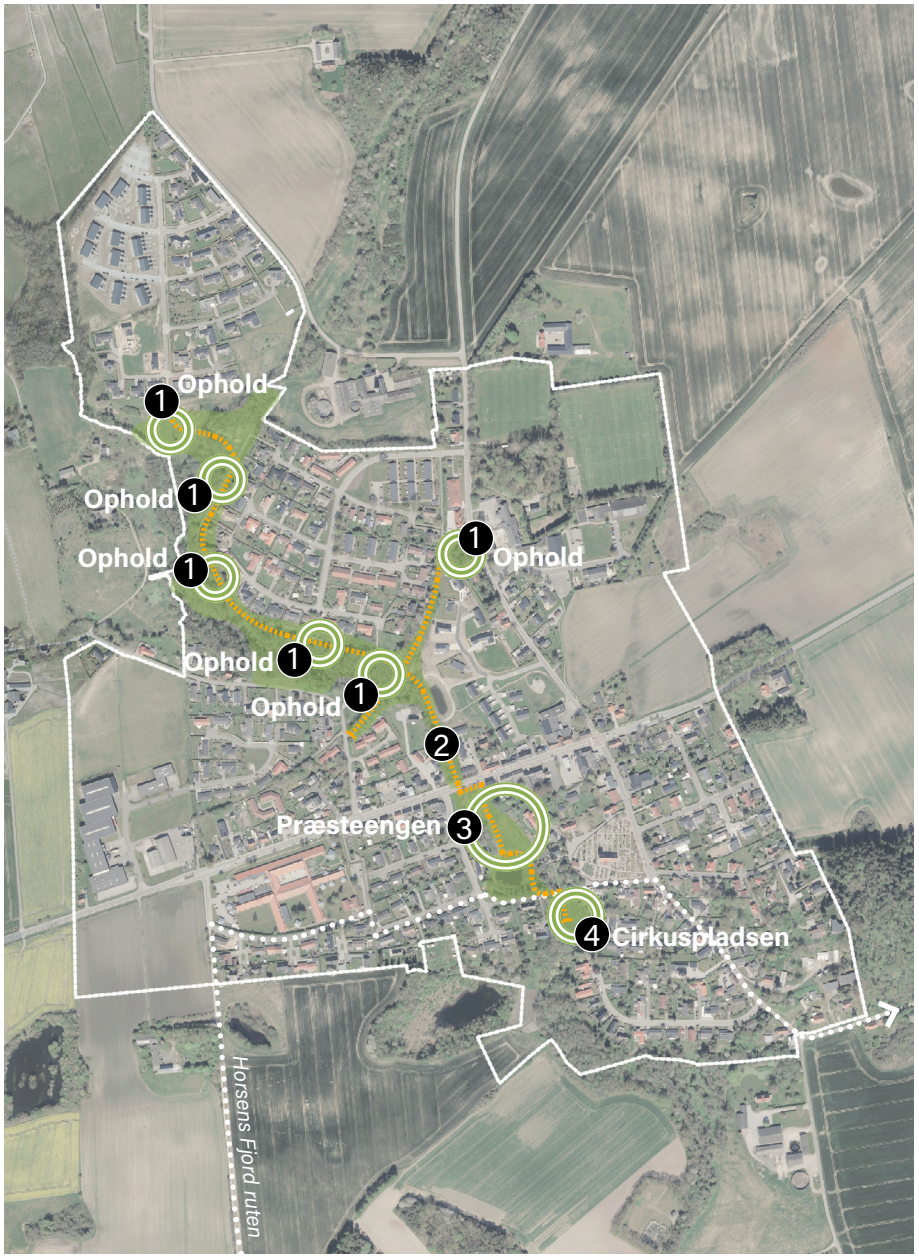
1. Opholdsområder til varierende målgrupper langs den grønne kile
2. Gennemgående stiforbindelse og broer (gul stipling s. 21) med god og oplysende skiltning.
3. Mindre byrumsprojekt v. Præsteengen i samarbejde med ejerne.
4. Cirkuspladsen som et markant grønt byrum med mulighed for aktiviteter, markedsplads, evt. gøglerstik, ophold og arrangementer.

<u>Følgende skal undersøges og afklares</u>

- Dialog med Team Natur om de konkrete ønsker til projekter.
- Dialog med Samn Forsyning/Horsens Vand og Gangsted/Søvind Menighedsråd - der er opnået tilsagn om velvilje til samarbejde om projekt på deres areal, finansieret og driftet af Horsens Kommune.
- Mulighed for gøglerstik v. Cirkuspladsen.

Billeder fra byen i dag (2025).

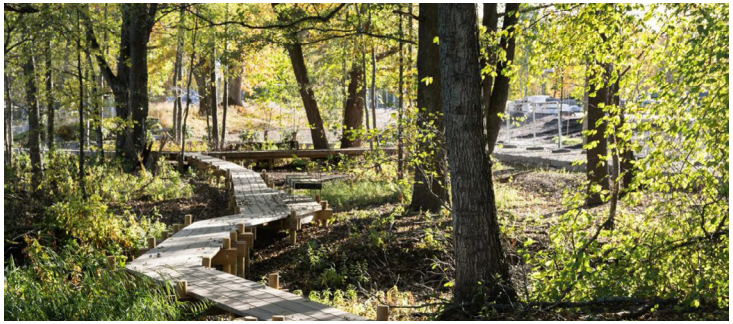

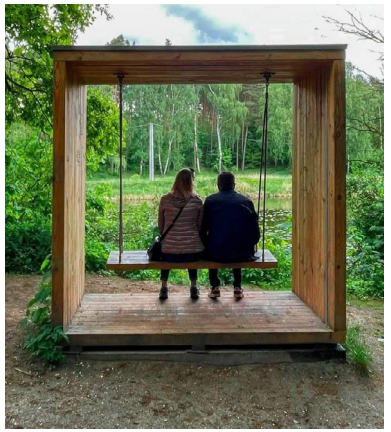

Billeder til inspiration

C BYGNINGSFORNYELSE *(Projekt 1)*

Områdefornyelsesprogrammet skal understøtte den gode udvikling og forskønnelse af Søvinds ejendomme.
Bygningsfornyelsen i Søvind er et tilskud til renovering/restaurering/nedrivning samt genopretning af tabte arkitektoniske kvaliteter. Der fastsættes ikke en konkret sum/procentsats, som hver enkelt ansøger kan forvente at modtage. Hver ansøgning behandles efter en konkret vurdering af den ønskede renovering. Som regel er tilskuddet på 35 - 45 % af de samlede omkostninger. Dette fastlægges i dialog med ejendomsejer og Horsens Kommune. Private kan søge støtte til både nedrivning og bygningsfornyelse af boligbebyggelser.

Der vil blive stillet en række betingelser fra Horsens Kommune ifm. et evt. tilskud. Betingelserne fremgår af Horsens Kommes hjemmeside: https://horsens.dk/fritid/soegstoette/bygninger#soeg-stoette-til-renovering-af-din-bolig-i-horsens-21.

Ud over de generelle betingelser for bygningsfornyelse vil ejendomme, der ligger inden for det markerede område på modstående side, blive prioriteret – forudsat at de i øvrigt opfylder de generelle krav. Området er udpeget med afsæt i den gamle vejstruktur, og byens historiske hovedgader, ligeledes er det vurderet, at bygningsfornyelsen vil få størst effekt langs disse vejstrækninger.

Der gøres opmærksom på, at kommunen har et fast beløb til rådighed til byfornyelse. Derfor er det vigtigt at komme hurtigt i gang med ansøgningen. De afsatte midler til bygningsfornyelse vil i op til fem år efter programmets vedtagelse blive uddelt løbende i takt med, at der indkommer kvalificerede ansøgninger. Fordelingen af midler vil dermed i praksis ske efter et først-til-mølle-princip, idet ansøgninger behandles i den rækkefølge, de modtages.

Administrationen vil efter vedtagelsen af områdefornyelsesprogrammet, afholde et informationsmøde om bygningsfornyelse, og hjælpe de interesserede med at finde ud af, om de kan søge midlerne til deres ejendom.

Grundet vejbyggelinjer gennem Søvind, vil det i udgangspunktet (for de ejendomme, som er omfattet af en vejbyggelinje) udelukkende være muligt at søge midler til omdannelser/restaureringer, som kan godkendes af trafikmyndigheden.

Særligt for Haldrupvej gælder, at der er restriktioner for hvad ejerne af ejendommene må på deres ejendom, iht. vejbyggelinjen. Inden for denne linje må der ikke uden vejmyndighedens tilladelse opføres ny bebyggelse eller tilbygning til eksisterende bebyggelse, foretages væsentlige forandringer i eksisterende bebyggelse, genopføres nedbrændt eller nedrevet bebyggelse eller etableres andre anlæg og indretninger af blivende art. Det er ikke enhver forandring på en ejendom, der kræver tilladelse/dispensation fra trafikmyndigehden. Enhver rimelig modernisering eller ombygning kan ske, uden at det er nødvendigt at søge om tilladelse. Ifm. hver enkelt ansøgning, vil trafikmyndigheden derfor, efter en konkret vurdering for den pågældende renovering/bygning/modernisering, meddele om ansøgningen kræver en tilladelse/dispensation.

Byfornyelsesmidlerne går til forbedringer af boligers facader og klimaskærme. Forbedringerne kan f.eks. være energioptimerende renoveringer, såsom udskiftning af tag, vinduer og døre, hvor der lægges vægt på bevaring og forbedringer, der kan bidrage til beboernes livskvalitet og ejendommenes fremtid. Ejendommenes æstetiske udtryk og historie skal ligeledes prioriteres og respekteres. Administrationen kan guide og hjælpe ejendomsejerne, som er interesseret i støtte.

Følgende skal undersøges og afklares:

- Dialog med vejmyndighed ift. vejbyggelinjer o.lign.
- Dialog mellem Horsens Kommune og ejendomsejere. Kommunen godkender ansøgningen og tilbud.

Billeder fra byen i dag (2025).

D BORGERINITIEREDE PROJEKTER *(Projekt 1)*

Som en del af områdefornyelsen i Søvind laves en pulje med midler, som skal støtte borgerdrevne projekter. Projekterne har til formål at styrke det lokale ejerskab, og skal bidrage til at styrke byens byliv og fællesskab her og nu. Puljen skal fremme initiativer, der skaber liv, identitet og nærvær i byens rum.

Der kan søges midler til projekter som:

1. Midlertidige opholdssteder og mødesteder
2. Legespots og kreative aktivitetszoner
3. Installationer, kunst, musik og andre kulturelle tiltag
4. Beplantning og anden forskønnelse, hvor alle har glæde af det
5. Sociale projekter, der styrker fællesskab og trivsel

Puljen er åben for alle borgere, foreninger og lokale aktører, der ønsker at bidrage til Søvinds udvikling, og som har en god ide, til at styrke fællesskabet.

Ansøgninger behandles af Plan og By, planogby@horsens.dk. Godkendelsen af projekterne, som kan få midler gennem puljen, vil ske i samarbejde med Søvind lokalråd, som områdeeksperter. Samlet vurderes projekternes relevans og potentiale for byen.

Formålet er at skabe en fleksibel og inkluderende ramme, hvor lokale idéer kan blomstre og omsættes til konkrete forbedringer i byens rum og liv.

<u>Følgende skal undersøges og afklares</u>

- Dialog med relevante afdelinger i Teknik og Miljø
- Afklaring om diverse tilladelser i Teknik og Miljø
- Ejerforhold og dialog med ejere

Eksempel på borgerinitieret projekt fra Horsens Kommune

Inspirationsbilleder - en fest, midlertidige møbler, planter mv.

X MEJERIET *(Projekt 2)*

Søvind mejeri har siden åbningen af mejeriet i 1884 og indtil 2020 fungeret som en markant arbejdsplads og karakteristisk bygning i byen. Ved sammenligningen mellem historiske fotos og bygningens udtryk i dag, vil man se at mejeriet er ganske velbevaret arkitektonisk (SAVE-vurdering: 3). Søvind mejeri er et godt eksempel på den udformning og udvikling, som man så blandt de første andelsmejerier, som blev bygget frem til ca. 1910. Oprindeligt var mejeriet en klassisk længe-bebyggelse, hvor man senere - da man fik brug for større maskiner- havde brug for mere lofthøjde. Derfor måtte man dreje skummesalen 90 grader, som skabte to gavle på bygningen. Med tilbygningen introduceredes de store vinduespartier centralt i facaden, og det karakteristiske facadeudtryk mod Haldrupvej, som vi ser i dag.

Det gamle mejeri har siden 2020 været til salg, og er for nuværende udlejet til erhverv på en tidsbegrænset kontrakt. Bygningen har qua udfordringer med støj og vejbyggelinje fra Haldrupvej svære muligheder for andet end erhvervsformål, men en mulighed er også omdannelse til f.eks. kulturhus, som er et ønske fra byens borgere. Udefra fremstår bygningen med manglende vedligehold, men grundlæggende er bygningen intakt, og rummer en vigtig fortælling om byen. Bygningens placering centralt og meget synligt i byen - såvel som dens gode rumlige kvaliteter - er gode rammer for omdannelse til kulturaktiviteter. Bygningen har gennem tiden været en central dynamo for byens vækst og udvikling, og et naturligt omdrejningspunkt i Søvind. Visionen er, at mejeriet fremtidigt kan genopstå som dynamo for byen, dog som ramme om fællesskabende aktiviteter til gavn for hele byen.

Borgerne har ønsket at skabe et levende Kultur- og aktivitetshus, som centralt mødested i byen, der kan rumme store som små fællesskaber, og være stedet man samles i byen. Som en mulighed i programmet, der skal give dette ønske plads til at vokse og sikre et grundigere forarbejde, åbner programmet for, at der kan arbejdes videre med idéudvikling, økonomiske overvejelser og driftsplaner. På den måde kan der skabes et solidt fundament for den store opgave det er, at drive et fælleshus med succes i byen.

Mejeriet fra 1955, foto: Sylvest Jensen Luftfoto, Danmarksetfraluften.dk

Billeder fra byen i dag (2025).

X MEJERIET *(Projekt 2)*

Områdefornyelsesprogrammet ligger op til at der kan arbejdes med forundersøgelser. En realisering forudsætter ekstern finansiering fra fonde og øvrige bidragsydere samt en række planmæssige, organisatoriske og økonomiske afklaringer.

Områdefornyelsesprogrammet afsætter 0,250 mio. kr. (Projekt 2) til forundersøgelser ifm. Kulturhus Søvind Mejeri.

Forudsætninger og nødvendige afklaringer
Forslag til afklarende undersøgelser:

Planmæssige og juridiske forhold
- Muligheder inden for den tinglyste vejbyggelinje
- Afklaring af behov for lokalplan, kommuneplantillæg og miljøvurdering
- Myndighedsdialog med relevante kommunale afdelinger
- Juridisk afklaring af ejerforhold ved en eventuel overtagelse

Bygning og miljø
- Vurdering af bygningens tekniske stand
- Gennemførelse af miljøundersøgelser

Finansiering og anvendelse
- Afdækning af muligheder for ekstern finansiering, herunder fonde og øvrige bidragsydere.
- Afklaring af muligheder for samdrift med eksisterende eller kommende erhvervsaktiviteter i bygningen.

Listen er ikke udtømmende, men udgør de væsentligste opmærksomhedspunkter identificeret i forbindelse med udarbejdelsen af områdefornyelsesprogrammet.

Mejeriet er i dag en markant markør på hovedgaden og et vigtigt hængsel i byen.

Mødested for fællesskab

Søvind Mejeri skal fremstå som en æstetisk og arkitektonisk værdi i Søvinds Centrumsområde, og tilbyde attraktive værdiskabende faciliteter i lokaler med et historisk perspektiv. Faciliteterne skal være rammerne for, at man kan mødes på tværs af fællesskaber og skabe samt udvikle sociale samværs muligheder og aktiviteter på tværs af alder og interesser. F.eks. med multianvendelige lokaler, der kan anvendes til børne-/ungeteater, koncerter, udstillinger, temadage og i det hele taget samlested for børn, unge og voksne til fælles aktiviteter. Indenfor rammerne, skal mulighederne for kontorfællesskaber, butikker el.lign. afsøges. Kultur- og Aktivitetscenter Søvind Mejeri skal være et centralt element i Søvinds fortælling om et levende og attraktivt bysamfund baseret på social bæredygtighed, samvær, attraktive kulturelle tilbud og oplevelser placeret i en fantastisk natur.

- Søvind lokalråd, på vegne af byen

4 INVESTERINGSREDEGØRELSE OG BUDGET 2026 - 2031

Investeringsredegørelse

Det er en kommunal beslutning at udvikle og understøtte Søvind med områdefornyelsesmidler.

Der er i alt afsat 7,6 mio. kr. til områdefornyelsen i Søvind. Områdefornyelsen planlægges med en gennemførelsesperiode på maksimalt 5 år. Områdefornyelsen skal give byen et fysisk, socialt og kulturelt løft, der forbedrer livskvaliteten for dem, der bor og arbejder i området. Derudover skal områdefornyelsen med en kommunal investering gøre byen attraktiv for efterfølgende private investeringer.

Formålet med investeringsredegørelsen er at understøtte, at områdefornyelsens begrænsede budget kan skabe størst mulig effekt. Redegørelsen skal derfor bidrage til at tiltrække og udvikle supplerende projekter, som sammen kan styrke områdets samlede udvikling.

Søvind ligger smukt placeret i et dramatisk landskab, med smuk natur i og rundt om hele byen. Byen er forsynet med flere offentlige institutioner, skole og plejehjem. Derudover findes forsamlinghus (Sandbjerghus), Søvind kro og Brugsen Søvind i byen. Alt sammen medvirkende til en levedygtig og god oplandsby. Investering i Søvind, i form af områdefornyelse, vil bidrage til at styrke byens fælles funktioner og løfte byen som helhed. Når kommunen investerer i, at byens fysiske rammer gøres mere attraktive, indholdsrige og indbydende, vil private investorer, sandsynligvis være mere velvillige til også at investere i byen.

Områdefornyelsen skal bruges til at understøtte og forbedre eksisternede offentlige og fælles områder i byen. Der skal arbejdes med byens grønne og rekreative potentialer, styrke hovedgaden, ankomsten til byen samt skabes forbindelser og forbedre eksisterenede uforløste potentialer i byen.

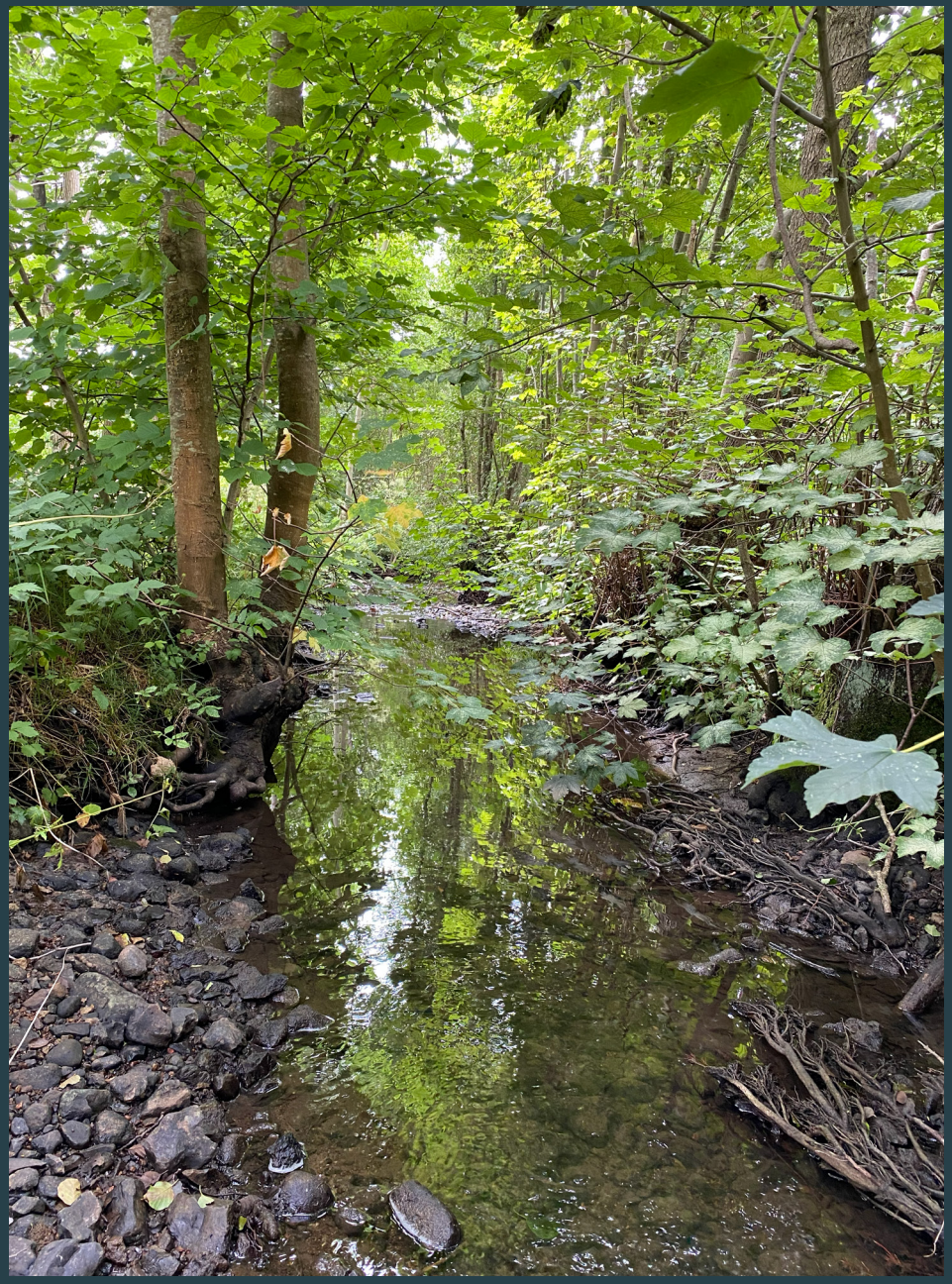
Områdefornyelsens ønskede projekter i Søvind skal medvirke til at sætte skub i den generelle investeringslyst i byen, både hos de private husejere, men også virksomheder og fonde. Samlet skal den kommunale støtte, som følge af dette områdefornyelsesprogram, medvirke til at skabe synlige indsatser i byen, og understøtte Søvind som levedygtig og attraktiv oplandsby nu og i fremtiden.

Oplandspuljen har siden 2022 støttet følgende initiativer i Søvind:
- Paddelbane ved Samdriften ca. 620.000 kr.
- Legeplads ved Humlebakken 242.000 kr.

Søvind har mange foreninger og fællesskabende tiltag, som er udtryk for en stærk vilje i byen. I byen står man sammen og støtter op om tiltag, der styrker byen som helhed.

Søvind har en række arrangementer, fælles aktiviteter og traditioner. Herunder er oplistet nogle af de mange fine arrangementer der sker i byen:
- Strikkecafé
- Gåfællesskab
- Sangaften
- Nørklerne
- Man(d) mødes
- Torsdagsklubben
- Idræt om dagen
- Fastelavn
- Børnebio
- Høstmarked
- Koncerter
- Repair café
- Halloween

Listen afspejler det levende og gode fælleskab, som er tilstede i byen, som skal styrkes yderligere med områdefornyelsen. Den kommunale investering i områdefornyelse, skal bidrage til at styrke de fysiske rammer, så byens ansigt udadtil også afspejler det liv og fællesskab, som lever i Søvind.

Billede af Søvind Bæk, syd for Humleballe.

Billede af hovedgaden, v. Katrinehøjvej med kig i retning mod Horsens.

Budget 2026 til 2031

Budgetestimat - Områdefornyelse Søvind		
Aug. 2026 - aug. 2031		
Aktivitet	**Budget**	
Projekt 1		
A Hovedgaden - Ankomster, gaden og centrum		
Ankomsterne til byen	kr.	500.000
Hovedgaden; beplantning, belysning, inventar, infotavle og forbedring af centrum mv.	kr.	800.000
Grønt byrum v. Katrinehøjvej/Haldrupvej	kr.	300.000
I alt	kr.	1.600.000
B Den grønne kile		
Opholds-, lege- og fordybelszoner langs den grønne kile	kr.	1.800.000
Ensartet wayfinding- og informationsskiltning langs den grønne kile	kr.	500.000
Etablering af manglende stiforbindelse langs kilen	kr.	250.000
Præsteengen *(samarbejde med pastoratet og Samn forsyning - ikke kommunalt jord)*	kr.	200.000
Cirkuspladsen	kr.	1.250.000
I alt	kr.	4.000.000
C Bygningsfornyelse		
Tilskud til private (boligejere) til forbedringer af facader jf. programmets kriterier	kr.	700.000
I alt	kr.	700.000
D Borgerintieredeprojekter Kultur, leg, kunst og formidling		
Forskønnelse, arrangementer mv.	kr.	100.000
I alt	kr.	100.000
Borgerinddragelse - Lokal forankring af indsatsen		
Workshops, dialogmøder, indvielse		
Programskrivning med workshop		
Der er i godkendelsen af ansøgningen afsat og bevillet 100.000 kr til denne post		
Rådgivning		
Arkitekt/ingeniør - skitsering, projektering, udbud mm.	kr.	650.000
Intern projektledelse	kr.	300.000
I alt	kr.	950.000
Projekt 1 i alt	**kr.**	**7.350.000**
Projekt 2		
X Mejeriet		
Afdækning af forhold og krav vedr. Kulturhus Søvind Mejeri	kr.	250.000
I alt	kr.	250.000
Projekt 2 i alt	**kr.**	**250.000**
Samlet investering	**kr.**	**7.600.000**

OBS - Alle afsatte midler kan omfordeles mellem de enkelte poster indenfor Projekt 1.

5 ORGANISERING

+ MÅLSÆTNING OG SUCESSEKRITERIER
forudsætninger

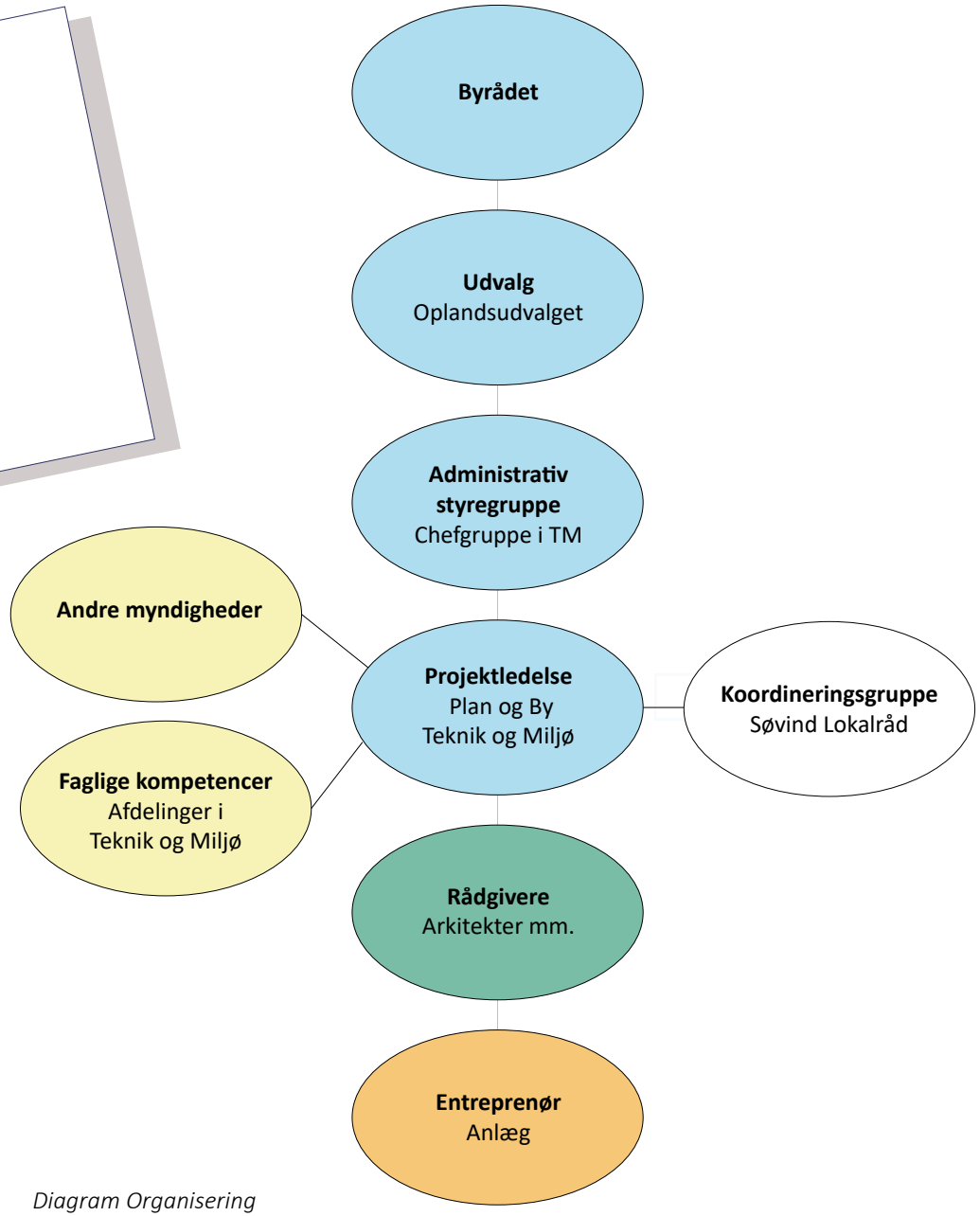

Diagram Organisering

Billede af sti i landskab mellem Humlebølle og Røde Mølle Banke.

Organisation

Organiseringen er beskrevet ud fra erfaringer, som kommunen har fra Horsens, Brædstrup, Lund, Hovedgård, Hansted/Egebjerg og Nim områdefornyelser. Organisationen tilknyttet de enkelte indsatsområder afhænger af projektets omfang og nøgleinteressenter.

Områdefornyelsen forankres i Horsens Kommune gennem en politisk beslutning. Projektledelsen varetages af Teknik og Miljø, Plan og By.

Samarbejdsmodellen er karakteriseret ved klare og veldefinerede roller, centreret omkring projektledelsen, der koordinerer og eksekverer de mange forskellige tiltag. Projektledelsen har samtidig kontakten til samtlige interessenter og faglige kompetencer i andre afdelinger i Teknik og Miljø.

Områdefornyelsen i Søvind gennemføres i tæt samarbejde med Lokalrådet i Søvind. Derfor nedsættes en koordineringsgruppe med deltagelse fra Lokalrådet i Søvind og andre lokale kræfter. Borgerinddragelse, kaffemøder, workshop, digitale platforme formidles af koordineringsgruppen.

Mangelgennemgang og afleveringsforretning foretages af projektledelsen sammen med entreprenøren og arkitekten/rådgiver. Projektlederen har kontakt med nødvendige myndigheder og står for evt. politiske, nabo– og lodsejerhøringer, der måtte forekomme.

Arkitekt/rådgiver varetager projektering og budgettering af projektet. Det er kommunen, der er bygherre under projektering og udførelse. Al tegningsmateriale godkendes af bygherre/projektleder og gennemgås med repræsentatanter fra Lokalrådet i Søvind.
Rådgiver har ansvaret for, at materialer og produkter der anvendes i projektet, rummer minimal grad af vedligehold, og overholder gældende regler for sikkerhed og miljø, ligesom produkterne skal være CE-mærkede.

Udbudsmateriale laves og udsendes af arkitekt/rådgiver, og kvalitetssikres af bygherre/projektledelse.

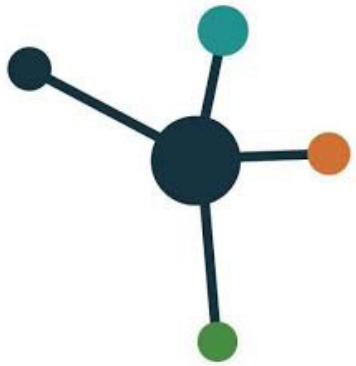
Lokalrådet i Søvind har ansvaret for at sikre en bred borgerinddragelse og stort informationsniveau over for borgere i Søvind.

Lokalrådet inddrages i ide-/udviklings- samt projekteringsfasen forud for realisering af områdefornyelsesprojektet.
Desuden kan der søges fondsmidler til projekter af Lokalrådet og andre interessenter i området.

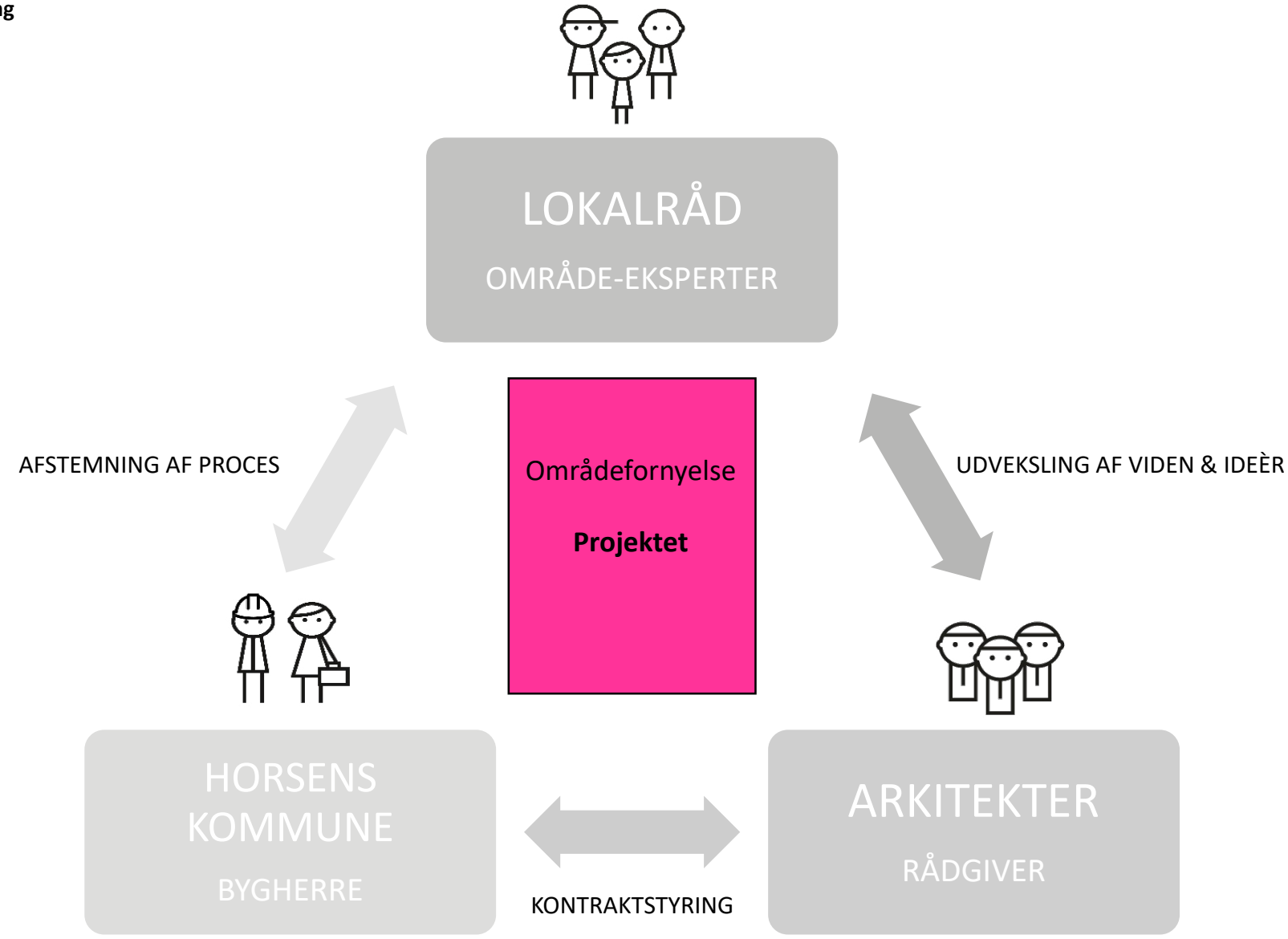
Lokalrådet sikrer projektets forankring og ejerskab i byen. Dette er et meget vigtigt element i områdefornyelsen for Søvind. Der skal undersøges nærmere, hvordan lokal forankring sikres bedst muligt i forbindelse med realisering af områdefornyelsesprogrammet, evt. suppleret af materiale udført at bygherres rådgiver.

Frivillige/foreninger/lokale kræfter bidrager med arbejdskraft i samarbejde med Lokalrådet.

Hvem gør hvad:
- Kvalificering af projekt (Lokalråd, bygherre og rådgiver)
- Projektering (ekstern rådgiver)
- Udbud (ekstern rådgiver)
- Anlæg (entreprenør i samarbejde med rådgiver)
- Drift og vedligeholdelse (Lokalrådet og kommunen laver aftale på de enkelte projekter)

Rollefordeling

Ankomst til Søvind fra Oddervej

Målsætning

Søvind skal fastholde og styrke sit befolkningsgrundlag samt skabe rammerne for en positiv udvikling af det sociale liv i byen. Områdefornyelsen skal bidrage til at gøre byen mere attraktiv og levende – både for nuværende borgere og tilflyttere.

Det skal ske ved, at:

- Områdefornyelsen skal bidrage til at løfte byens centrale hovedgade, så Søvind fremstår indbydende, sammenhængende og fuld af liv. Gennem bygningsfornyelse, forskønnelse af byens ankomster og med mindre borgerinitierede projekter, styrkes både byens funktionalitet, visuelle identitet og meget mere.

- Understøtte lokale fællesskaber/initiativer, og sikre flere mødesteder i de grønne områder, og gøre de landskabelige kvaliteter i byen mere synlige og tilgængelige. F.eks. med møblering i form af bænke/leg, skabes trygge steder til ophold/leg/bevægelse med god tilgængelighed.

- Sikre biodiversitet i byen. Der skal arbejdes for at forbinde de eksisterende grønne arealer og stistrukturer i byen, så forbindelserne styrkes - særligt i nord/sydgående retning, men også i tilknytning til den omkringliggende bynære natur og byens øvrige funktioner.

- Være lydhør, rummelig og inkludere. Borgerinddragelse vil i de enkelte delprojekter fortsætte, så der sikres en bred forankring og ejerskab i delprojekterne. Søvind Lokalråd fortsætter dialogen med beboer og lokale kræfter i byen i samarbejde med Horsens Kommune.

- Skabe en by for alle aldre og styrke mangfoldigheden. Der skabes sociale mødesteder for en bred målgruppe, hvor alle kan være en del af et fællesskab i Søvind.

Succeskriterier

De planlagte områdefornyelsesprojekter realiseres som forventet, og bidrager til en positiv udvikling i byens fysiske og sociale miljø.

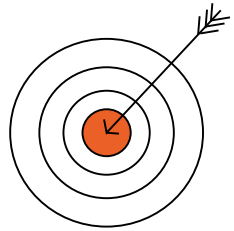
Den eksisterende boligmasse renoveres løbende, hvilket medfører, at hovedgaders facader fremstår velholdte og indbydende. Dette inspirerer flere ejendomsejere til selv at igangsætte renoveringsprojekter.

Der skabes en samlede stiforbindelse gennem hele Søvind by, fra nord mod syd, som understøtter byens hverdagsliv, forbindelser på kryds og tværs til diverse fællesskaber i byen.

Der opleves en aktiv og energisk udvikling i byen, hvor ildsjæle mm. arbejder målrettet med at tiltrække fondsmidler og puljer, som understøtter de kommunale investeringer, der er lavet gennem områdefornyelsen, som tilsammen skaber merværdi.

Projekterne har opnået lokal forankring, og lokalrådet samt engagerede borgere viderefører initiativerne. Der er et stærkt lokalt ejerskab, og byen bygger videre på de tiltag, der allerede er sat i gang.

Områdefornyelsen stimulerer lokal investeringslyst, og motiverer borgere og aktører til at investere yderligere i byens udvikling.

Forudsætninger og supplementer

Medfinansiering fra lokale aktører, fondsmidler, oplandspuljemidler, Horsens Kommunes bygningsforbedringsfond mv. er vigtige og gode supplementer til alle projekterne i dette program.

I det økonomiske overslag er de kommunale poster oplistet. Det er de delprojekter, som skaber rammerne for områdefornyelsen og det markante løft, som vi vil opnå med områdefornyelsesindsatsen i byen. Derudover er det en forudsætning, særligt for Projekt 2, at de lokale er proaktive for at sikre medfinansiering via lokale virksomheder, fonde eller crowdfunding, som led i at realisere drømmen om et kulturhus i byen.
Det er afgørende, at der er en tæt og konstruktiv dialog mellem både lokalråd, foreninger, erhvervslivet, grundejerforeningerne og Horsens Kommune. Det vil bidrage til, at sikre at projekt mejeriet er opnåeligt, men også for at spotte og udvikle nye idéer, initiativer og investeringer til at styrke fællesskabets rammer, f.eks. som en del af midlerne til borgeriniterede projekter, men også ud over de kommunalt finansierede delprojekter.

I de områder, der ikke er kommunalt ejede, skal der laves aftaler med private ejere/grundejerforeninger- f.eks. gavlmalerier, stier mv. I forbindelse med udarbejdelsen af programmet er der opnået tilkendegivelse fra Horsens Vand og Pastoratet ift. et delprojekt i den grønne kile omkring Præsteengen.

Områdefornyelsen sker i tæt dialog med andre myndighedsområder, herunder myndighedstilladelser fra f.eks. Natur og Miljø, Byggesag samt Affald og Trafik.

Søvind vil med en bypedel-ordning eller andre frivillige tiltag, kunne bidrage i fællesskab med kommunen, til vedligeholdelse af indsatsområderne. Fælles arbejdsdage afholdt af f.eks. lokalrådet mv. kan ligeledes bidrage til at undersøtte den kommunale drift og vedligeholdelse.

Afgørelse af miljøscreening
Horsens Kommune har på baggrund af en forudgående miljøscreening vurderet, at områdefornyelsesprogrammet for Søvind ikke er omfattet af miljøvurdering.

Screening for miljøvurdering af lavet på baggrund af følgende hovedhensyn:

- Kommuneplan 2021, Retningslinjer samlet set
- Specifikke emner, herunder:
    - Trafik og trafiksikkerhed
    - Støjbelastede arealer
    - Forurenet jord
    - Skovbyggelinjer
    - Kirkebyggelinjer
    - Kystnærhedszonen
    - Økologiske forbindelser
    - Lavbundsarealer
    - Fritidsmuligheder, rekreation og grønne områder

Programmet for områdefornyelsen i Søvind rummer samlet en række delprojekter der ikke er i strid med gældende kommuneplan eller som skaber væsentlig påvirkning på miljøet. De tiltag der arbejdes med i programmet er af en karakter som indordner sig projektlokationen, de gældende betingelser for dyre- og planteliv, eller som sikre bedre forhold ift. bl.a. fritidsmuligheder, natur o.lign. Screeningen forud for programmet sikrede at der blev identificeret en række af projektbindinger, ud fra de ovenfor oplistede hovedhensyn, som delprojekter i projektering og anlæg skal indordne sig.

Klagevejledning
Efter planlovens § 58 stk. 1, nr. 3, er kan kun retlige spørgsmål påklages. Det vil sige, at der kan klages over spørgsmål om planens/planernes lovlighed, herunder dens lovlige tilvejebringelse. Der kan derimod ikke klages over planens indhold.

Klageberettigede er alle, der er omfattet af Planlovens § 59.
Det vil sige enhver, der har retlig interesse i sagens udfald, samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser indenfor arealanvendelsen.

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen, skal du klage til Planklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsens tidspunkt.

Du kan klage via Klageportalen, som du finder via et link på denne hjemmeside https://naevneneshus.dk/. Klageportalen finder ud også på https://www.borger.dk og på https://virk.dk.

Når der klages, skal der betales et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for virksomheder og organisationer.

Du logger på med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Horsens Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen.

Planklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Horsens Kommune, Plan og By, Chr M Østergaards Vej 4, 8700 Horsens, planogby@horsens.dk, der herefter videresender anmodningen til Planklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.
Hvis du vil indbringe spørgsmål om afgørelsens lovlighed for domstolene, skal det ske inden 6 måneder fra datoen, hvor afgørelsen er meddelt eller offentligt bekendtgjort, jf. Planlovens § 62.

Horsens Kommune

Horsens Kommune
Plan og By
Chr M Østergaards Vej 4
8700 Horsens

Telefon: 76 29 29 29
www.horsens.dk